

دکتر بهارک طالب لو

(مشاور مبتکران)

مدارس اثربخش یا مدارس کارآمد (شماره ۵)

سیستم ارزشیابی و نظارت

در مدارس اثربخش پیشرفت دانش‌آموزان با به‌کارگرفتن ابزار ارزشیابی متناسب به طور مداوم نظارت می‌شود و نتایج ارزشیابی به دست آمده با مطابقت دادن با برنامه‌های آموزشی تعیین شده در جهت پیشرفت عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان به کار می‌رود. نتایج تحقیقات نشان داده است هرچه میزان نظارت از فرایند یادگیری بیشتر باشد، مدرسه سریع‌تر به مقاصد یادگیری دست پیدا می‌کند. یک نظارت اثربخش می‌باید همراه با بازخورد باشد. به طور مثال نظارت بر یادگیری که بر اساس نمره‌های به‌دست آمده از امتحانات است اگر بازخورد آن مشخص نشود معلم نمی‌تواند متوجه شود مشکل تحصیلی دانش‌آموزان در چه قسمت‌هایی بوده است.

حال این سوال مطرح است که چگونه می‌توان به صورت مداوم بر فرایند یادگیری نظارت کرد و معلم چگونه می‌تواند نحوه تدریس و فرایند یادگیری را نظارت و ارزشیابی کند؟

اگر برنامه آموزشی برای دانش‌آموزان به مدت ۱۰ دقیقه طراحی شده است، نظارت و ارزشیابی آن برنامه باید بعد از آن ۱۰ دقیقه صورت گیرد تا اطمینان حاصل شود هدف مورد نظر آموزشی حاصل شده است یا نه. اگر این فرایند انجام نشود بدون شک دانش‌آموزان شکست خواهند خورد و میزان یادگیری پایین خواهد آمد.

فقدان نظارت مداوم در مدرسه و کلاس درس، تاثیر منفی بر پیشرفت تحصیلی دارد در صورتی که نظارت همراه با بازخورد مناسب موفقیت دانش‌آموزان را در پی خواهد داشت.

اگر معلمان در هنگام نظارت متوجه مشکلات دانش‌آموزان شوند که مکرراً تکرار می‌شوند، می‌توانند جهت رفع مشکلات، برنامه آموزشی متناسبی تدوین نمایند. مدیران در این زمینه نقش به‌سزایی در هدایت و حمایت از معلمان دارند.

از طرف دیگر ابزار گزارش دهی توسط خود دانش‌آموز به معلمان کمک می‌کند تا روزانه از عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان مطلع و مشکلات و نقاط قوت‌شان را مشخص کرده و با دانش‌آموز در میان بگذارند.

در یک مدرسه اثربخش موارد زیر مورد توجه قرار می‌گیرد:

۱. مراحل یادگیری دانش‌آموزان به صورت مداوم ارزشیابی می‌شود.
۲. از روش‌های مختلفی برای ارزشیابی میزان یادگیری دانش‌آموز متناسب با مقدار محتوای آموزش داده، استفاده می‌شود.
۳. بعد از ارزشیابی از میزان یادگیری دانش‌آموزان، بازخورد آن در اختیار مدرسه، دانش‌آموز و والدین قرار می‌گیرد.
۴. معلم بر اساس نتایج به‌دست آمده از ارزشیابی مشخص می‌کند دانش‌آموز در چه زمینه‌ها و حیطه‌هایی مشکل دارد. به طور مثال (مشکل دانش‌آموز در یک مبحث از حفظیات است یا تحلیل و کاربرد)
۵. برنامه‌های آموزشی توسط مدیر، ارزشیابی و نقاط قوت و ضعف آن‌ها شناسایی می‌شود.

۶. معلم از طریق این ارزیابی جریان تدریس خود را بازبینی می‌کند.
سوال‌های زیر دیدگاهی را در خصوص اثر بخش بودن مدرسه در زمینه سیستم ارزشیابی و نظارت مشخص می‌کند.
مدیر مدرسه سطح موافقت خود را با تعیین میزان موافقت و مخالفت در مورد هر سوال در خصوص اهداف مدرسه خود تعیین می‌کند.

۱. آیا عملکرد دانش‌آموزان به طور منظم ارزیابی می‌شود؟
۲. آیا تقریباً هر دو ماه یک تست برای محتوای آموزش داده شده، گرفته می‌شود؟
۳. آیا مدرسه بر اندازه‌گیری میزان یادگیری دانش‌آموزان تاکید فراوان دارد؟
۴. آیا اطلاعات به‌دست آمده از طریق نظارت بر فرایند یادگیری دانش‌آموزان توسط بازخورد مناسب به دانش‌آموز انتقال داده می‌شود؟
۵. آیا فرایند ارزیابی عملکرد دانش‌آموزان به طور منظم به والدین گزارش داده می‌شود؟
۶. آیا مشکلات دانش‌آموزان در یادگیری مباحث مختلف از طریق سیستم ارزشیابی منظم، تشخیص داده می‌شود؟
۷. آیا نتایج ارزیابی برنامه‌های آموزشی توسط مدیر مدرسه مورد بازبینی قرار می‌گیرد؟

در مدارس اثربخش عملکرد دانش‌آموزان به طور منظم ارزیابی و نظارت می‌شود و نتایج ارزیابی برای بهبود عملکرد دانش‌آموزان به طور مستمر به کار می‌رود.

واحد مشاوره تحصیلی مبتکران